

Alternativní pohled na doktrínu pozemního vojska

Major Christopher Tome má titul bakaláře mezinárodních vztahů z univerzity v Tuftsu a titul mistra z ruských studií na Harvardské univerzitě. Zabývá se strategickým výzkumem, konkrétně působením ruské armády v zahraničí. Je příslušníkem tzv. Speciálních sil (Special Forces), jejichž hlavním posláním je vedení gerilové války. Jeho příspěvek, který byl uveřejněn v americkém časopise Special Warfare 1/99, si klade za cíl podnítit diskusi o nové koncepci a přípravě současných ozbrojených sil. Redakčně zkráceno, upraveno.

Časopis Special Warfare nás na podzim 1997 seznámil s koncepcí speciálních operací pozemního vojska – Army Special Operations Forces Vision 2010 – a koncepcí velitelství speciálních operací pozemních vojsk – ARSOF XXI – probírající jejich budoucí roli a úkoly.

Tyto dvě koncepce jsou navrženy tak, aby vyhovovaly koncepci konvenční armády. Bohužel tím, že v těchto koncepcích není alternativní pohled na budoucí bezpečnostní situaci, působí dojmem, že příslušníci jednotek speciálních operací (*Special Operations Forces* – *SOF*) souhlasí s hodnocením a závěry Spojeného štábu – Joint Vision 2010 – a štábu pozemních vojsk – Army Vision 2010. Autor tohoto článku je naproti tomu přesvědčen, že tyto konvenční vize budoucnosti jsou chybné, protože jednotky speciálních operací se s vadami podobné konvenční logiky setkávali v nedávných i současných operacích na celém světě. Je proto povinností těchto štábů vyjádřit svůj názor dříve, než budou nuceni se řídit doktrínou, o které vědí, že není správná.

V roce 1997 byla publikována zpráva čtyřletého hodnocení obrany a závěry odborné debaty odborníků o národní obraně. I když oba dokumenty uznávaly pravděpodobnost tzv. **asymetrických ohrožení** amerických zájmů doma i v zahraničí, vedení armády pokračovalo v přípravách na **symetrické ohrožení**: na válku za využití nejnovějších technologií s rovnocenným protivníkem.

ARSOF Vision 2010

Místo, aby nabídl budoucí vizi přizpůsobenou jednotkám *SOF*, dokument ARSOF Vision 2010 se snaží vyhovět koncepcím, jak jsou uvedeny v AV 2010 a JV 2010. Tyto dva dokumenty sice přiměřeně popisují budoucí bezpečnostní úkoly a jejich důsledky, ale jsou založeny na konvenčních hodnoceních, že „více méně totéž, co se dělá dnes“ bude tím nejlepším způsobem jak čelit nadcházejícím hrozbám.

JV 2010 věnuje velkou pozornost pěti koncepcím spojených operací (tj. operací, kterých se účastní všechny druhy ozbrojených sil, pozn. red.): informační převaze (*informational dominance*), rozhodujícímu manévru, (*dominant maneuver*), přesnému nasazení (*precision engagement*), komplexní ochraně (*full-dimensional protection*) a řízené logistice (*focused logistics*). Ale celkově to vypadá, jen jako kdyby někdo

pomocí vojenského slovníku rozpracoval již vyzkoušené principy včerejší armády (pohyb, střelba, spojení, životnost v boji a ochrana vojsk).

AV 2010 se řídí poslušností: „včera, dnes, zítra“, což znamená, že sleduje kontinuitu, ne změnu. Nicméně úkolem ARSOF by mělo být více než aby byla tato vize jeden krok před všeobecnými silami. Vize ARSOF by měla platit pro vojáky a velitele jednotek SOF, a proto by měla přinejmenším vycházet z jejich zkušeností. Měla by řídit modernizaci a podpůrnou doktrínu, výcvik, vzdělávání velitelů, organizaci, materiální zabezpečení vojáků *speciálních* jednotek budoucnosti, tak, jak si *my* představujeme, že budou asi vypadat.

Operační principy a zásady ARSOF Vision 2010 jsou konvenční. Podle nich budoucí bezpečnostní prostředí bude určovat ekonomická síla, informační revoluce a rozdíly mezi demografickými skupinami. Nedávná historie ovšem nepotvrzuje, že bychom se měli soustředit na ekonomickou sílu, jako nástroj bezpečnostní politiky. Ohromná ekonomická moc, kterou má USA, nikdy nedonutila Kubu, Irák, Írán, Severní Koreu a Jugoslávii, aby přizpůsobily své chování našim požadavkům. Ekonomické sankce proti chudé Haiti jenom dále zbídačily její obyvatelstvo, Raul Cedradz neopustil zemi, dokud k tomu nebyl donucen vojenskou silou.

Rovněž není zcela jasný vliv informační revoluce na bezpečnost a válku. Veškerá dostupná technologie tzv. sil 21. století (*Force XXI*) nedokáže varovat hlídku v Brčku, že na ně zaútočí buď Srbové, nebo Muslimové. Informační technologie totiž může poskytovat pouze nasbírané zpravodajské informace při plánování nějaké akce; je to uživatel, který jim musí dát smysl. Je poměrně snadné si představit, že může chybět nějaká důležitá informace. Ale je také možné si představit, že operátoři jsou přetíženi informacemi, nebo že se určitá základní informace ztratí v kyberprostoru.

Je-li smyslem ARSOF Vision 2010 poskytnout vizi jednotkám speciálních operací, potom se minula cílem. Doktrína bere operační kontinuum mír – odstrašení – konflikt – válka, plus pět principů společných operací, a aplikuje je na jednotky SOF a jejich současné úkoly. Popisuje budoucnost, která je nerealistická, a to snižuje důvěryhodnost autorů dokumentu. Pracovníci štábů speciálních operací se zabývají řadou problémů: boj se zbraněmi hromadného ničení, provádění ofenzivních informačních operací, integrací styku s veřejností, civilně-vojenských operací a psychologických operací v konvenčních silách, vyhodnocení důležitosti příští nekonvenční války, použití speciálního průzkumu verzus průzkum v hloubce nepřítele, vyhledávání omamných drog, pátrání a záchrana v boji, zajištění účinnosti humanitárních – odminovacích operací jako součástí úkolů SOF. Jak budou tyto úkoly vypadat po roce 2010?

ARSOF XXI

ARSOF XXI je poněkud lepší, popisuje budoucí operační prostředí asi tak, jak je známe dnes. Konvenční válka bude nepravděpodobná, budou převládat asymetrická ohrožení, domácí i vnější. Bojiště bude komplikované vzhledem k neurčitým vojenským cílům, nejasnosti, co bude představovat úspěch, neexistujícími kritérii, podle kterých by se rozlišovali kombatanti a nekombatanti, rozlišování „vlastní–cizí“, komplikované politické a fyzikální prostředí, všudepřítomná mezinárodní média, soupeřící spojenci, kteří mohou mít protikladné cíle. Takové bojiště je velmi důvěrně známé kterémukoli rangerovi, který někdy hlídkoval v Mogaišu, či pozorovateli mezinárodní komise, který

byl v Bosně, a jakémukoli seržantovi speciálních jednotek, který cvičil domácí jednotky v Amazonském zálivu či Zlatém trojúhelníku na boj s narkomafii.

ARSOF XXI jde správným směrem, když se drží hlavních principů SOF a sedmi základních prvků budoucího zasazení ARSOF. Tyto principy nejsou ničím novým, byly prověřeny minulou i současnou praxí a zdá se, že budou platit i v dohledné budoucnosti.

Naneštěstí, když ARSOF XXI uvádí operační koncepci, přizpůsobuje se konvenční armádě (Army XXI a Force XXI). Možné důvody toho je třeba hledat v jednom z pěti principů operační koncepce ARSOF XXI: „Zajistit, aby ARSOF zůstaly pro armádu důležité.“ Je těžké si představit, že by příprava bojiště, získání informační převahy či zásob prostřednictvím průhledné, včasné logistiky, měly význam v prostředí s komplexním, asymetrickým ohrožením, jak je popisováno na začátku ARSOF XXI.

Tak jako v minulosti a dnes, jednotky SOF zvládnou asymetrické ohrožení národní bezpečnosti i v budoucnu. Speciální síly a rangers praktikovaly asymetrickou (či nekonvenční) válku v nedávné minulosti. Čas od času se pozemní vojsko muselo obrátit na SOF jako na prostředek ekonomie sil. Jindy nasazení pozemních vojsk zabránila politická omezení nebo nepřátelský vojenský potenciál. ARSOF XXI by mělo jít dál a ukázat, jak by jednotky SOF mohly podporovat pozemní vojska v případě, kdy by byla armáda požádána, aby vedla boj, tak jak je popsán v dokumentech Army XXI a Forces XXI. Dokument ARSOF XXI by měl stanovit asymetrický scénář a operační koncepci jejich řešení.

Strategická vize

Abych mohl přezkoumat budoucí vojenskou strategii, soustředím se na čtyři otázky: Proč jsme nebrali v úvahu lidský prvek války? Proč jsme do našich kalkulací nepřidali nedávné a současné hrozby? Proč si myslíme, že můžeme stanovit pravidla, kterých se budou držet naši příští nepřátelé? Proč ignorujeme naučení historie?

Lidský faktor ve válce. Důraz na vojensko-technologickou stránku boje zastínil důležitost lidského a morálního faktoru. Nenávisť a touha, strach a odvaha, schopnosti a citlivost: to vše jsou morální faktory, které hrají důležitou roli v jakémkoli konfliktu, ať již mezi dvěma jednotlivci, nebo státy. Clausewitz napsal: „Vojenská činnost není nikdy řízena proti materiální síle samotné, je vždy současně zaměřena na morální síly, které jí dávají život.“ Tyto dvě složky nemohou být odděleny. Naše „budoucí“ doktríny jsou neupřímé v důrazu na lidský prvek v ozbrojeném konfliktu. Jeho důležitost se rychle ztrácí za situace, kdy „systém systémů“ ničí nepřátelské síly vysoce přesnými zbraněmi. Současně má vyspělá informační technologie dodávat podkladové materiály a řídit bojové úsilí.

Joint Vision 2010 uvádí: „Technologicky vysoce vyspělá technika je rozhodující pro dosažení úspěchu našich vojsk na bojišti. Prvotřídní vybavení, kombinováno s prvotřídními ozbrojenými silami, se stane klíčovým prvkem pro rozvíjení operačního úspěchu. Naši vojáci musí splnit požadované úkoly, protože mají výstroj a výzbroj, která je bezpečná a spolehlivá.“ Tato pasáž je ze závěrečného oddílu, který vychvaluje důležitost kvality vojáků. Přinejlepším je trochu zmatená, v horším případě klade technologii, co se týče jejího významu, nad vojenský personál.

Je třeba se podívat zpět do historie, kde existují příklady armád, které byly na hlavu poraženy, navzdory jejich značné technologické převaze, lepší výstroji a výzbroji. Před

padesáti lety Židé ubránili svůj stát, korejská válka skončila nerozhodně, Afghánci porazili Sověty, Arménci uhájili nezávislost, Čečenci stále nejsou poraženi. Nemůžeme se tedy spoléhat na to, že jen naše lepší výzbroj a výstroj umožní příštího protivníka porazit.

Nedávné a současné hrozby nebyly do našich kalkulací začleněny. Nová strategie není založena na konkrétním ohrožení. Vymysleli jsme si rovnocenného protivníka, se kterým, jak odhadujeme, se střetneme kolem roku 2025. Snad je to užitečné intelektuální cvičení. Ale založit budování ozbrojených sil jen na předpokladu, že v budoucnu bude existovat jen jedna světová supervelmoc, vyloučit současné aktuální ohrožení a priority, je nezodpovědné.

Líbí se nám představa, že se střetneme s nepřítelem, který bude mít tanky, letadla, uniformy, přední okraj obrany a přísunové cesty. Vyhovuje nám bojiště, na kterém lze rozlišit „hodné“ od „zlých“, kde jsou komatanti odděleni od nekomatantů, kde neexistuje politické vměšování do vojenských záležitostí. Jsme spokojeni s naší naprostou technologickou převahou a věříme, že ji budeme moci v budoucnu použít.

Na druhé straně se nám nelíbí bojující děti vyzbrojené puškami. Nevyhovuje nám boj ve městě a v džungli, kde jsou naše tanky, letadla k ničemu a zpravodajská služba nefunguje. Nejsme připraveni útočit na nepřítele, který se ukrývá za vlastní civilní obyvatelstvo. Nejsme připraveni na chemické a biologické teroristické útoky, vedené proti našim jednotkám a civilnímu obyvatelstvu.

Protože nemáme protivníka, proti kterému bychom mohli vést válku s využitím technologie revoluce ve vojenských věcech, vymysleli jsme si jej. Vytvořili jsme si světového imaginárního protivníka, bojíme se rovnocenných soupeřů, kteří se údajně mohou nečekaně vynořit. V oblasti Fort Hood a Fort Irwin s tímto protivníkem bojujeme a blahopřejeme sami sobě, jak jsme úspěšní.

Od konce druhé světové války žádná moderní armáda nevedla – mimo izraelské – mechanizovanou kombinovanou válku, pokud pomineme nedávnou výjimku: Pouštní bouři. Rusko se zapletlo do konfliktu v Afghánistánu a v Čečensku, Francie v Indočíně, Británie v Malajsii, Adenu, Severním Irsku a na Falklandech. I akce v Libanonu svědčí o tom, že kombinované manévry izraelské armády jsou zřejmě u konce.

V posledních padesáti letech je Pouštní bouře jasnou výjimkou. Nicméně právě tato výjimka je využívána na ospravedlnění naší minulé a současné vojenské doktríny, i jako recept na příští úspěchy.

Autor článku nechce tvrdit, že podceňujeme příští hrozby, pouze, že nevěnujeme pozornost ohrožením současným. Plukovník Ralph Peters má asi pravdu, že ohrožení naší národní bezpečnosti se týká spíše „inovačního chování“ než vojensko-technického soupeření. Nástup terorismu, muslimská svatá válka, organizovaný zločin a státní bankroty představují větší ohrožení amerických zájmů než hrozba konvenční války a tzv. rovnocenný protivník.

Pravidla příští války. Proč si myslíme, že můžeme stanovit pravidla, podle kterých se budou chovat naši budoucí nepřátelé? Poněkud omezeně si představujeme, že současní i budoucí protivníci budou souhlasit s tím, že se válka povede podle našich pravidel, našimi zbraněmi, nebo alespoň jejich méně výkonnými kopiemi. Tento falešný zrcadlový obraz nás svedl na scesti ve Vietnamu a Somálsku a je nebezpečí, že se tak

může stát i v blízké budoucnosti. Jestliže protivník zjistí, že nemůže zvítězit, když bude hrát podle našich pravidel, bude hrát jinou hru, se svými pravidly a zkusí nás přimět, abychom hráli s ním.

Severní Vietnam byl ochoten obětovat tisíce lidí, proto zahájil ofenzivu Tet (svátek vietnamského Nového roku, pozn. red.), aby zabíjel americké vojáky a otrásl zatím celkem netečnou americkou veřejností – získal výhodu bez ohledu na její cenu. Saddám Husejn chránil vojenská zařízení vlastním civilním obyvatelstvem – střely Tomahawk nerozlišují mezi komбаты a nekomбаты. Takový asymetrický přístup k válce může popřít americkou technologickou převahu a jakákoli jednání s protivníkem, který je na stejné nebo na téměř stejné úrovni, budou bez naděje na úspěch.

Je ironií osudu, že americký národ získal nezávislost před 200 lety, za použití téměř stejných asymetrických metod válčení. Angličané připluli do kolonií na těch nejlepších lodích na světě a s prvotřídní pěchotou. Dalo se očekávat, že všechna střetnutí s nezkoušenými kolonisty budou končit vítězstvím. Ale kolonisté dokázali arogantní Brity vylákat z jejich základů, donutili je, aby se rozdělili, aby je hledali, když přepadali jejich zásobovací trasy. U Saratogy a Guilford Courthousu pak kolonisté bojovali s vyčerpanými, nedostatečně zásobenými vojáky, kteří se navíc pohybovali v neznámém a nepřátelském prostředí. Skutečnost, že Britové zvítězili u Guilford Courthousu a prohráli u Saratogy, nebyla určující. V obou případech museli Britové ustoupit, aby se vyhnuli zkáze. Nathaniel Green se prý chlubil, že vyhnal Brity z Karolíny, aniž by vyhrál jedinou bitvu. Také severní Vietnamci by se mohli pochlubit, že dosáhli vítězství, aniž by vyhráli jedinou bitvu. Kdo bude další, kdo se takto bude chlubit?

Proč se nepoučíme z historie? Náš současný přístup k doktríně je zoufale nehistorický. A přitom vojenská historie poskytuje dostatek příkladů, kterým není věnována náležitá pozornost – některé z nich jsem zde použil na zdůraznění svých myšlenek.

Nejde o to zdiskreditovat výhody získané díky technickému pokroku. Musíme ale uznat, že tyto výhody jsou jen okrajové, drahé a netrvají dlouho. Otázka zní, zda nové zbraně mohou být užitečné, ale zda jsme ochotni každý rok vynakládat značné zdroje na obranná zařízení, jejichž účinnost vlastně nemůže být ani vyzkoušena, protože neprobíhá žádná válka.

Historie také ukazuje, že vývoj zbraní a nové technologie je pouze částí úspěchu na bojišti. Doktrína a organizace zasazení jsou rovněž důležité. Angličané v 14. století nevymysleli luk a Němci ve třetí říši nevynalezli tank, letadlo a rádiové spojení. Nicméně Anglie i Německo tyto zbraně a prostředky efektivně využili, a tak dosáhli řady vítězství: Angličané v bitvě u Kreščaku r. 1346, Němci ve Francii v r. 1940.

Vzhledem k celosvětově propojenému volnému trhu nemůžeme zaručit, že zbraně využívající nejnovější technologie, které jsme dnes vyvinuli, nebudou ztra efektivně použity našimi předvídacími protivníky. Američané naivně předpokládají, že revoluce ve vojenských věcech bude favorizovat technologicky vyspělé společnosti. Jaksi jsme zapomněli, že tato nová technologie se může k našim protivníkům dostávat různými cestami.

Současná teorie, že moderní technologie může eliminovat zmatky a frikce války, je v protikladu k historickým precedentům. Hanibalovi sloni nemuseli mít ovládací karty pro věž tanku. Napoleon nikdy neměl rádiové spojení, ale také si nemusel dělat starost těsně před útokem, zda jeho záložní důstojníci umí velet baterii. Nová technologie

přináší nové problémy. **Informační operace** zacílené na informační systém nepřítele, která musí zároveň chránit vlastní informační systém, je obor, který se v současné armádě stále rozšiřuje. Ale zmatek a ochromení na budoucím válčišti může mj. vzniknout díky informačnímu přetížení a selhání klíčového prvku systému.

Stručně shrnuto: nemůžeme ignorovat historii a současná ohrožení, nemůžeme očekávat, že naši protivníci budou hrát podle našich pravidel a nesmíme podceňovat důležitost lidského prvku ve válce.

Skromný návrh

Při vypracovávání budoucí vojenské strategie by měli její autoři zvážit následující čtyři axiomy, respektive zásady:

► **Soustředit se na lidský prvek.** Válka je nejvyšší formou lidského zápasu. Stroje spolu nebojují (alespoň zatím ne). Clausewitz řekl: „Lze říci, že fyzická síla je o něco víc než dřevěný jilec, zatímco morální faktory jsou jak vzácný kov, jako skutečná zbraň, jemně naostřená čepel.“ Rozhodující je motivace a inteligence bojovníků a jejich pomocníků. Vzdají se naši protivníci, nebo budou bojovat na život a smrt? V U.S.A. má tento lidský prvek tři složky: (i) komatanti – vojáci, námořníci, letci a příslušníci námořní pěchoty, (ii) veřejnost a (iii) orgány civilní správy-tvůrci politiky.

Morálka jednotlivého vojáka a soudržnost malé jednotky, ve které bojuje, jsou často při výcviku přehlíženy. Výkon našich sil se v boji bude i nadále řídit stejnou morální dynamikou, jakou popsal v minulém století Ardant du Picq a před padesáti lety i S. L. A. Marshall. Začlenění jednotlivce do úzkého týmu, který plní bojové úkoly, s důvěrou v sebe a své přímé velitele je klíčem k úspěchu. Sebedůvěra a soudržnost nemohou být pokládány za samozřejmé. Musí se na ně pamatovat při realistickém výcviku a jakmile jím vojáci a jejich velitelé projdou, musí se jejich soudržnost upevňovat tím, že je udržujeme pohromadě. Péče, kterou jsme věnovali morálce a soudržnosti vojáků, se vyplácí zejména při boji z blízka.

Podpora veřejnosti je také morálním a lidským faktorem, která nemůže být v zastupitelských demokraciích svobodným tiskem ignorována. I když měly Spojené státy ve vietnamské válce ohromnou technologickou převahu, severní Vietnamci rozpoznali, že tato převaha je dlouhodobě bezvýznamná, protože americká veřejnost je proti pokračování války. Podporovala by tato veřejnost a kongresmani ve Washingtonu vojenskou intervenci, kdyby její oběti, realita boje a osud válečných zajatců se nedostávaly prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků až do našich pokojů? Musíme tuto možnost zvážit a podniknout opatření, aby veřejnost podporovala i takovou politiku, která vystaví jejich syny a dcery nebezpečí.

Protože je vojenská činnost podřízena civilní politice, musí politici armádu podporovat. Politici mají své vlastní naděje a obavy, velmi se zajímají o politické důsledky své činnosti, aby se nestala předmětem veřejného odsouzení. Viděli jsme, jak se mnoho politiků ve Washingtonu bojí podstoupit riziko, které nevyhnutelně doprovází vojenské akce. V důsledku toho se velitelům dává zřetelně najevo, že ztráty na životech amerických vojáků se rovnají neúspěchu mise. Jestliže je úspěch v bitvě určován, jak řekl Napoleon, odvahou, proč posíláme velitele do boje s rozkazem, aby se báli? Než se rozhodneme použít armádu jako nástroj síly, musíme stanovit určité hranice.

► *Poskytovat výzbroj a výstroj člověku, ne dodávat člověka k výzbroji a výstroji.* JV 2010 klade velký důraz na kvalitu amerického vojáka a na potřebu udržovat tuto kvalitu na vyšší. Bohužel tento důraz je podáván poněkud zkresleně. Jsou žádáni kvalitní rekruti, aby mohli obsluhovat složitá technická zařízení v poli. To je jako když se zapřáhá vůz před koně. Vycházíme-li z toho, že se příští konflikt bude odehrávat nejspíš ve slamech v Mogadišu, na plátěných džunkách v Amazonii nebo v údolí řeky Kongo, a ne někde na otevřeném kuvajtském poušti, potom všechny ty lepší tanky, rychlejší letadla, střediska na sběr informací z kosmu, všechny ty technické inovace nepřinášejí pro úspěch našich vojenských misí v podstatě nic.

To, že se spíše soustředíme na člověka, a ne na podporu systémů, bude mít větší efekt než celá akviziční strategie. Měla by se zvýšit vojákova výkonnost, přesnost střelby, jeho ochrana. Výcvik by se měl soustředit na to, aby vojáci a taktičtí velitelé získali vyšší dovednosti, lepší znalosti, aby se lépe orientovali v rychle se měnícím prostředí, které bude pravděpodobně vyžadovat jejich celé nasazení, rozvahu, spolehlivý úsudek, zdravé etické hodnoty. Zvyšující se procento zabitých, rychlost, se kterou může být voják zasažen, našim vojákům v boji v rozbitých městech a džunglích, které budou pravděpodobně cílem příštích vojenských intervencí, příliš nepomůže.

Není obtížné určit co by mohlo vojákům pomoci v příštích bitvách. Byla by to nová, neprůstřelná vesta, respektive ochranný oblek, který by vojáky nezatežoval, a přitom poskytoval ochranu, když hlídají v ulicích nějakého příštího Mogadišu. Vojáci by měli být také více vybaveni neletátními zbraněmi, aby mohli lépe operovat v prostředí, kde budou nonkombatanti, což by jim zároveň umožnilo lépe plnit mírové mise. Námořní pěchota by na nějakém příštím bejrútském letišti nemusela střet po teroristické dodávce. Nové neprůstřelné vesty a neletátní zbraně, to jsou dvě věci, které mne v této souvislosti napadají, ne nové tanky, letadlové lodě a satelitní komunikační systémy.

► *Přizpůsobit zbraně protivníkovi.* Je to zvláštní, ale my, národ přistěhovalců, jsme historicky neprokázali mnoho kulturního pochopení pro jiné národy, když jsme zasazovali jednotky v zahraničí. Jsme totiž přesvědčeni o nadřazenosti naší kultury, hodnot a ideologie, a myslíme si, když předpokládáme, že protivník tuto naši nadřazenost přijme, pochopí, a bude se chovat tak, jak chceme my. Jestliže chceme použít vojenskou sílu, musíme to udělat tak, abychom zničili cíl, ve smyslu, jak si to představuje protivník, ne my. Neposlouží našim zájmům, když budeme hrozit akcemi, o kterých se domníváme, že jsou strašné, a budeme čekat, že náš protivník na ně bude reagovat jako my.

Použití vhodných prostředků vyžaduje náležité pochopení protivníku – a to je víc než ukládání dat a obrázků ze satelitů a pokylování nad spisy čínského стратега Sun Tsu. Jistě, obrazová špionáž, odposlech, informační špionáž, to vše je důležité, ale neřekne nám nic o záměrech, motivaci a obavách velitelů sil protivníka a jeho vojáků.

I získávání informací z lidských zdrojů může způsobit omyl. Zamysleme se nad dvěma posledními případy, způsobené „zrcadlovým efektem“. V roce 1996 jsme vypustili střely Tomahawk proti iráckým základnám střel země-vzduch, abychom „potrestali Saddáma“, přičemž jsme ignorovali myšlení jak iráckého vedení, tak mínění ostatního muslimského světa. A Saddám mohl světu demonstrovat, že když bude tahat „tygra za vousy“, tak ho nanejvýš jen plácnou přes ruku. Pokud tedy někdy použijeme klacek, musíme to udělat tak, aby to bolelo. A to můžeme jedině tehdy, když identifikujeme

to, čeho se náš protivník skutečně bojí, a potom demonstrujeme naši vůli a schopnost hrozbu realizovat. Jedině tak lze mluvit o skutečném odstrašení. Podobně ani ekonomické embargo nemá velkou účinnost, protože vládnoucí kliky většinou žijí odděleně od ostatního obyvatelstva, nesdílejí s ním jeho starosti a problémy. Dlouhodobé embargo uvalené na Haiti mělo malý – pokud vůbec nějaký – vliv na generála Cedrase a jeho společníky, zato způsobilo strádání haitského obyvatelstva.

► *Čekat, že to dopadne špatně.* Zní to tak trochu jako recept na neúspěch, ale není tomu tak. Jsme příliš sebevědomí díky diskusím o revoluci ve vojenství. Podle našich současné mytologie, USA jsou technologicky v čele a nepochybně dělají správná rozhodnutí, aby maximalizovaly své možnosti a minimalizovaly svou zranitelnost. To, že budeme předpokládat, že něco špatně dopadne oslabí toto nebezpečné sebevědomí. Doufám, že více toho dopadne dobře, než špatně, ale je nebezpečné stavět budoucí plány na iluzi, že všechno dopadne dobře.

* * *

Rezort speciálních operací strávil uplynulé desetiletí přesvědčováním zastánců konvenčního způsobu válčení, že patříme jak k pozemnímu vojsku, právě tak jako ostatní. Měli jsme pro to své důvody a vyplatilo se to. Ale na problémy se díváme ze zcela jiné perspektivy, která je založena na našich minulých i současných bojových zkušenostech. Víme, že ukrývání se za zdmi a drátěnými zátarasy v Mogadišu, Port-au-Prince a v Tuzle není řešením současných problémů. A přitom jsou to příklady úkolů, které v současné době plníme, a pravděpodobně budeme plnit i v budoucnu. Když velitelství ARSOF a pozemní vojsko diskutují o tom, jak se připravit na příští století, měli by se této debaty zúčastnit i praktici nekonvenční války. Neměli bychom se bát mít odlišné mínění. Pokud zůstaneme zticha, potom by se tvůrci vojenské doktríny mohli vydat špatným směrem, a byla by to jen naše vina.